...Derek Walcott tijdens zijn workshop op Aruba....

Walcott over Caribisch toneel:

Geen andere culturen imiteren

ORANJESTAD — De bekende Caribische dichter en toneelschrijver Derek Walcott bezocht het afgelopen weekeinde Aruba, waar hij een tweetal lezingen hield en een tweedaagse workshop voor Arubaanse, Curacaose en Bonaireaanse toneelspelers leidde. Walcott werd in 1930 op St Lucia geboren in een familie met grote kunstzinnige belangstelling. Op jonge leeftijd begon hij zelf te dichten, zodat hij voor zijn twintigste jaar al enkele bundels gepubliceerd had, zij het in eigen beheer. In a Green Night (1962) en Selected Poems (1964) zijn in de Openbare leeszaal en bibliotheek van Aruba aanwezig. Hij studeerde aan de University of the West Indies in Jamaica en kreeg een beurs om in de Verenigde Staten theaterwetenschappen te volgen. In 1959 richtte hij Trinidad Theatre Workshop op, waarvoor hij zelf geregeld de stukken schreef. Sinds 1976 werkt hij aan de Harvard University in Boston, waar hij poeziewetenschap doceert.

Van zijn in totaal bijna dertig toneelstukken is Dream on Monkey Mountain wel het bekenste. Het werd bekroond nadat het in 1967 voor het eerst werd opgevoerd; later oogste het veel succes in New York en nog onlangs werd het tijdens het Carifesta op Barbados vertoond. Momenteel is het in een vertaling van Frank Martinus Arion in Nederland in productie genomen door de bekende Curacaose regisseur Edsel Samson. Door een droom ontdekt de hoofdfiguur Makak, de aap (de naaper) zichzelf als "neither God nor beast, only a man, an old black man who knows his name." Hij blijkt niet bezweken te zijn voor geld, macht of black power. Mervin Morris concludeert over dit stuk: "The vision is Adamic, hopeful. He (Makak) walks away from history and from race; he becomes a working hermit - with a raceless God. But the world is a circle. Dream implies that Makak (the Christ figure, the Don Quixote) will descend again. He has to face reality, too. He has to go to the market every Saturday to make a living. Dream explores the comprehensive ambivalence at the heart of Walcott's work."

Voor een tot de laatste stoel bezet Cas di Cultura sprak Derek Walcott vrijdagmorgen voor de leerlingen van het Colegio Arubano over The idea of an English Caribbean literature. In zijn speech benadrukte hij de rol van de geschiedenis en de taal in ons uitgestrekte en complexe gebied. Maar wat vaak als beperking is beschouwd, moeten wij juist ten voordele proberen om te buigen. Het verleden heeft alle culturen hier bijeengebracht; de veeltaligheid geeft de gelegenheid niet beperkt monolinguaal op te groeien maar juist de veelzijdigheid van verschillende culturen en talen te absorberen en om te smeden tot een nieuw geheel in onszelf.

Vrijdagavond was een zestigtal toehoorders aanwezig bij Walcotts inleiding over Theatre in the Caribbean area, waarin hij verschillende problemen aan de orde stelde. Het zwaartepunt lag op de noodzaak voor de spelers om op het toneel zichzelf te zijn, natuurlijk, en daarbij geen andere culturen proberen te imiteren, maar op eigen wijze een eigen uiting te geven aan de eigen situatie. De werkelijke professional is hij die vanuit een creatieve onzekerheid, met toewijding en serieus zoekt naar zichzelf door middel van zijn spel. "Professionalism is an attitude, not a living, wat voor ons kleinschalige toneel een bemoedigende boodschap is.

Deze theoretische uitgangspunten werden zaterdag en zondag in de workshops in de praktijk geoefend.

Ramón Todd Dandare en het CCA kunnen blij zijn dat hun initiatief om Derek Walcott naar Aruba te halen met zoveel succes bekroond is. Door zijn rijke ervaring en ruime internationale visie heeft hij dit weekend als wegwijzer voor ons toneel gefungeerd.